

ZIMBABWE: Sirota čez noč Urška Krek

Arya je sredi noči odprla svoje zlepljene oči, jih pomela ter skočila s trdega ležišča. Iz hladilnika je vzela zadnjo plastenko mleka ter naredila požirek. Ko se je obrnila, da bi odkorakala nazaj proti svoji postelji, jo je nekaj podrlo na tla. Ropot je zbudil starša, a bili so prepozni, da bi ujeli tatiča. Imela je rano na licu, saj je med padcem udarila ob mizo in se za kratek čas onesvestila. Ni bilo prvič in niso bili edini, ki so bili žrtve tatov.

Deklica je živela v glavnem mestu Zimbabweja, Harareju. Tamkajšnje življenje se ni preveč razlikovalo od življenja v ostalih glavnih mestih po svetu. Pa vendar, zaradi ogromnega deleža revščine v državi, so se posledice čutile tudi v Harareju. Arya je hodila v peti razred privatne šole, kamor ni hodilo veliko otrok, saj mnogi starši niso bili sposobni plačevati šolnine. Tamkajšnjim družinam je bil na prvem mestu dom, šele nato izobrazba.

Kljub do takrat dokaj varnemu življenju, je tudi Aryi in njeni družini sreča obrnila hrbet. Ko je dopolnila 16 let, so njeno skupnost prisilno izselili. Ostala je brez možnosti šolanja. Ker ni bilo na voljo nobene alternative, je bila Aryi pravzaprav odvzeta pravica do izobrazbe in možnost do življenja brez revščine.

Ker so od danes na jutri ostali brez vsega, so se bili prisiljeni preseliti v najbolj reven predel države, kjer prebivalci niso imeli niti hrane, kaj šele možnosti za izobraževanje. Bitka za dostojno življenje mlade Arye se je tako šele zares začela.

Bil je hladen novembrski večer in ljudje so se zbirali ob gorečih sodih. Arya je takrat prvič spregovorila s tolpo starejših fantov, ki so živeli v bližini njenega novega porušenega doma. Luigi je bil najvišji fant iz fantovske klape in je dekle prepričal, da se jim pridruži ob robu gozda, kjer so se vsak večer zbirali. Arya je pozno zvečer, ko sta starša zaspala, zbežala in se pridružila fantom. Hodila je tako hitro, da se je spotaknila ob kamen in si poškodovala koleno. Ko so fantje ob njenem prihodu zagledali razbito koleno, so nanj položili liste z bližnjega drevesa, da bi zaustavili krvavitev. S takšnim odnosom so pridobili njeno zaupanje, zato se je Arya s fanti zelo zblížala. A to je bila napaka, ki jo še danes močno obžaluje. Nekega večera je v daljavi zagledala manjši ogenj, sonce je že zahajalo in noč je risala svoje zvezdnato nebo. Stekla je proti plamenom in tam so bili fantje. Bili so zadeti, saj so v bližini gojili "čudežno rožo", kot so jo poimenovali. Zaradi nezavedanja samih sebe so postali nasilni in so Aryo spravili na tla. Jospe in Diago sta jo prijela za roke in noge, Luigi ter Rodolfo pa sta se spravila nanjo ter jo začela slačiti. Arya je prosila naj prenehajo, vendar so jo preslišali. Bila je grdo zlorabljenka. Ko so fantje obležali na hladni travi ob ognju, je Arya objokana in izmučena vstala. Zaradi bolečin, ki so ji jih prizadejali fantje, se je le stežka premikala proti svojemu domu. Hotela je ostati neopazna, zato je hodila počasi in tiho, ob tem pa so ji po obrazu polzele ogromne solze.

Odprla je vrata svoje napol podrte hiške in se čisto tiho in v upanju, da se starša ne bi zbudila, odplazila v svojo sobo. Legla je na trdo posteljo ter skušala zaspati.

Vsak naslednji dan je bil zanjo muka. Zaprla se je vase, ni stopila iz svoje majhne sobice. Starša sta videla, da se je zgodilo nekaj hudega, vendar Arya ni nikoli spregovorila o tisti noči. Fantje se od tistega dne niso prikazali v bližini njene družine, zato sta Aryina starša posumila, da se nekaj dogaja.

Solaya, majhna deklica iz sosednje hišice, je nekega jutra tekala po dvorišču ter lovila svojo žogo, ki ji jo je oče naredil iz stare avtomobilske gume, ki jo je našel na odpadu.

Arya se je zbudila z levo nogo, vse jo je motilo in ko je zagledala, da se deklica podi po njihovem dvorišču, je glasno zakričala nanjo, Solaya pa se je močno prestrašila in zbežala domov. Ko je gledala, kako deklica teče stran, jo je zbadlo v prsni in začela je razmišljati. "Ni bilo prav, kar sem naredila, moram ji dati zavetje in jo rešiti pred strašnimi dogodki, ki se dogajajo tu!" je rekla Arya in potrkala na vrata Solayine družine. Solaya je pritekla in se skrila za kup desk, ki so ležale pred vhodom. Arya jo je pogledala in ji podala roko. "Ne boj se mala, pridi, igrala se bom s teboj," ji je rekla. Solaya je nezaupljivo potisnila ročico proti njej in pritekla izza desk. Njen droben, umazan obrazek je izkazoval hvaležnost.

Arya je bila prepričana, da deklico lahko obvaruje pred zlobneži, zato se je odločila, da se postavi na noge in zaživi znova. Solaya je vsako naslednje jutro pritekla na dvorišče in z umazanimi prsti popraskala po steklu. Arya ji je odprla vrata in ji pripravila suh kos kruha ter požirek mleka, nato pa sta stekli proti gozdu, kjer sta dan preležali v senci. Arya je mali deklici Solayi pripovedovala pravljice, v katerih ni bilo bolečine in težkega življenja. Solaya je zatisnila oči in zaspala na Aryinemu trebuhu.

Arya je v času, odkar se je njeni družini življenje obrnilo na glavo, spremenila pogled na življenje. Vstopila je v svet odraslih.

Solayina mati Danaya, ki je bila prav tako kot Arya, že večkrat spolno zlorabljena, o tem ni spregovorila – vse do trenutka, ko je bila popolnoma brez moči. Okužena je bila z aidsom. Ker so prebivalci vedeli, da se okužbe ne da ozdraviti, so o boleznih raje molčali. Danaya je vedela, da ne bo preživela. Takšne zlorabe se v Zimbabve dogajajo neprestano, mnogo ljudi pa umre ravno za takšnimi boleznimi. Danaya svoje bolečine, s katero je bila prisiljena živeti, ni pokazala. Borila se je za svojo edino hčerko, Solayo.

Ne dolgo po poslabšanju Danayinega zdravja, je nekega oblačnega jutra Solaya objokana pritekla k Aryi ter komaj lovila atome zraka. Ker od nje ni izvedela koristnih informacij, je stekla do njene hiše in povprašala, kaj se dogaja. Solayina mati je izgubila bitko z boleznijo. Tamkajšnji prebivalci iz bližnje okolice so jo privezali na lesene deske ter jo zavili v platnene vreče. Pripravili so nekakšen visok kres in jo položili na vrh. Zvečer so se namreč hoteli posloviti od nje ter njeno telo sežgati. Solaya ni hotela ostati tam, saj ni prav dobro razumela, kaj se dogaja. Arya jo je odpeljala stran in se odločila, da bo sama poskrbela zanjo.

Starejši so se zvečer še zadnjič poslovili od Danaye, ki je bila le ena od mnogih, ki so zapustili ta svet in svoje domove. Dekličin oče je bil veliko od doma, saj je skrbel, da bi hčerka lahko jedla in preživela grozljive razmere, v katerih je bila prisiljena živeti.

Arya je Solayinem očetu Olyanu na srce položila dejstvo, da ne potrebuje biti v skrbeh za malo, saj bo živela pod njihovo streho.

Vsak dan, ki sta ga dekleti preživeli skupaj kot pravi sestri, je bil poln dogodivščin. Solaya je rastle in kmalu vstopila v svet odraslih. Olyana pa že več kot mesec dni ni bilo v bližino doma. Dekleti nista vedeli, kaj se je zgodilo, verjeli pa sta, da se bo oče vrnil kmalu. A motili sta se. Očeta ni bilo več nazaj. Čez nekaj časa so le prišli ljudje iz mesta in sporočili, da je Olyana napadla tolpa in ga zabolala do smrti. Solaya se je zlomila, padla na kolena in zajokala. Vse, kar ji je ostalo od očeta, je bila zapestnica, ki jo je imel vedno v žepu, saj mu jo je podarila pokojna žena Danaya. Solaya je postala sirota, brez družine.

Takšna življenjska zgodba pa je le ena od stotisočih, ki jih živijo ljudje v revnih deželah.

Spis je eden od 10 najboljših spisov, s katerimi so se mladi odzvali na akcijo Benke Pulko Otroci sveta. UNICEF-ovci smo v sodelovanju z Benko Pulko izbrali spis, katerega avtorico Urško Krek smo nagradili z nazivom Junior ambasador.

Od leve proti desni: Benka Pulko, svetovna popotnica, Tajda Uršič, UNICEF-ova Junior ambasadorica, Urška Krek, UNICEF-ova Junior ambasadorica, Janja Vidmar, mladinska pisateljica, Tomaž Bergoč, izvršni direktor UNICEF-a Slovenija